

5.6.2017 Helsinki

16 -06- 2017

ad no. 13 / 010 / 2017

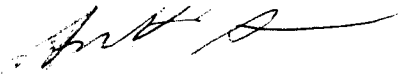
Arvoisa opetus- ja kulttuuriministeriö,

Liitteenä Suomalaisuuden Liitto ry:n lausunto koskien lakia

Lausunnolla olevaa hallituksen esitystä laiksi perusopetuslain väliaikaisesta muuttamisesta / kielikokeilu (24.4.2017)

Annamme mielellämme lisätietoja.

Kunnioittaen,

Antti Ahonen

toiminnanjohtaja, Suomalaisuuden Liitto ry

p. 044 5359400, antti.ahonen@suomalaisuudenliitto.fi

Lausunto hallituksen esityksestä toisen kotimaisen kielikokeiluksi – Suomalaisuuden Liitto ry

Kielikokeilulle, jonka tavoitteena on laajentaa ja monipuolistaa suomalaisten kielitaitoa ja kerätä tutkimustietoa asiasta, on merkittävä tarve. Peruskoululaisten kielten opiskelu on yhä enemmän tyypistynyt englantiin sekä pakolliseen ruotsin kieleen. Kansainvälistyvässä maailmassa muiden kielten, kuten saksan, ranskan, venäjän ja espanjan kielten taito on yhä tärkeämpää. Nykyinen järjestelmä, ns. jossa toinen kotimainen kieli on pakollinen, haittaa Suomalaisuuden Liiton näkemyksen mukaan kieliopintojen monipuolisuutta.

Vallitseva tilanne, jossa vain alle neljännes suomenkielisistä peruskoululaisista opiskelee muuta vierasta kieltä kuin englantia, on hyvin epätoivottava. Yksipuolinen kielitaito on haitallista sekä kansantalouden että kulttuuriyhteyksien ja muun kansainvälisen kanssakäymisen kannalta.

Kielikokeilun onnistumiseksi tulee siis työskennellä. Mahdollisuus opiskella kouluruotsin sijasta jotakin muuta, vapaasti valittavaa vierasta kieltä on varmasti houkutteleva vaihtoehto erityisesti suomenkielisille oppilaille. Valinnaisuus tunnetusti motivoi opintoja.

Suomalaisuuden Liitto pitää myönteisenä, että kokeilu ei ole maantieteellisesti rajoitettu. Suunniteltu määrällinen rajoitus 2200 oppilaaseen on sen sijaan liian tiukka – kokeilusta saatavien tulosten kannalta olisi parempi, jos kokeiluun osallistuisi suurempi joukko oppilaita. Lisäksi Suomalaisuuden Liitto näkee tärkeänä, että kokeilussa olisi maantieteellisesti kattavasti mukana eri tyyppisiä kuntia, kuten suurempia ja pienempiä kaupunkeja ja kuntia.

Lakiesityksessä taataan kokeiluun osallistuvan oppilaan oikeus vapautua toisen kotimaisen kielen opinnoista toisen asteen opetuksessa. Esityksessä ei kuitenkaan taata oikeutta suorittaa ammattikorkeakoulututkinto tai yliopistollinen tutkinto ilman toisen kotimaisen kielen opintoja. Ruotsin opiskelun veloitteen siirtäminen pidemmälle opintoihin voi haitata merkittävästi oppilaiden motivaatiota hakeutua mukaan kielikokeiluun ja on ongelmallista oppilaiden tasa-arvoisten mahdollisuuksien kannalta.

Lakiesityksessä tulisi huomioida kielikokeiluun hakeutuvien oppilaiden oikeudet myös korkeakoulutasolla. Tämä on tärkeää, jotta vanhempien huoli oppilaan mahdollisista tulevista korkeakouluopinnoista ei vähennä halukkuutta osallistua kokeiluun. Tilanne, jossa kielikokeilu ei tuo vapautusta ruotsin kielen opinnoista korkeakouluissa, voi johtaa siihen, että kielikokeiluun osallistuvien ryhmä ei ole edustava, vaan vinoutunut painottuen sellaisiin oppilaisiin, jotka eivät pidä akateemisia opintoja todennäköisinä tulevaisuudessa.

Kielikokeilu voi epäonnistua, jos kokeilun osallistujille ei taata oikeutta suorittaa ammattikorkeakoulututkintoa tai yliopistotutkintoa ilman pakollisia toisen kotimaisen kielen opintoja. Osallistujille tulee suoda mahdollisuus hankkia ja osoittaa kielilain nojalla vaadittava kielitaito tutkinnosta erillisten ruotsin kielen opintojen avulla. Oppilaille tulee taata myös mahdollisuus hankkia halutessaan toisen kotimaisen kielen taito lukiossa tai korkeakouluopinnoissa, ja huolehtia tilanteista, joissa oppilaan koulu vaihtuu perheen muuttaessa.

Vähintään suurimmissa kaupungeissa tulisi olla koulu, jossa kokeiluun osallistuneet oppilaat voivat jatkaa opintoja.

Suomalaisuuden Liitto pitää myös tärkeänä, että valtiovalta kannustaa kielikokeiluun osallistuvia kuntia tulee kannustaa osallistumaan korvaamalla kielikokeilun järjestämisestä sekä kokeilusta tiedottamisesta kunnalle tulevat kulut.

Suomalaisuuden liitto ry:n hallituksen puolesta,

Ilmari Rostila

1. varapuheenjohtaja

Antti Ahonen

toiminnanjohtaja